

MINISTERUL
EDUCAȚIEI, CULTURII
ȘI CERCETĂRII

Anexă la Ordinul MECC
nr. 1046 din 21 august 2019

**GAGAUZ DİLİNDÄ HEM LİTERATURADA
ÜÜRETİM PROTESİN DÜZÜNNENMESİ
İÇİN TEKLİFLÄR
2019-2020 ÜÜRETMÄK YILI**

Chișinău, 2019

**GAGAUZ DİLİNDÄ HEM LİTERATURADA ÜRETİM PROJESİN
DÜZÜNENMESİ İÇİN TEKLİFLÄR
(2019-2020 üüretmäk yılı)**

Saygı *ana dilinä* başlêêr *ana sözündän*,
Ana tarafından, neçinki sän orada duudun.

ÜÜRETMAK PLANI HEM DİDAKTİKA MATERİALLARI

2019/2020 üüretmäk yılı için başlankı, gimnaziya hem lişeylär için temel (bazis) üüretmäk plannarını Üüretmäk Bakannı kaaviletti. Bu plannarda gagauz dilinin üüretmesinä (gagauz milletli üürenicilerä deyni) bu kadar saat veriler:

- I – IX klaslarda 3-är saat aftada (rus dilindä üürenän başlankı şkolalara hem gimnaziyalara deyni variantın sayfaları, neredä üürenelär gagauz, bulgar hem ukrayın milletli uşaklar);
- X – XII klaslarda 4 – där saat gumanitar profilindä hem 3-är saat real profilindä (temel üüretmäk plannarın sayfaları, neredä üürenelär gagauz, bulgar hem ukrayın milletli uşaklar).

ÜÜRETİM – METODİKA ETİŞTİRİLMESİ

Başlankı klaslar

Büüncü gündä gagauz dili hem okumak literatūra başlankı klaslarda ayırı bir predmet gibi üüreniler. O bir önemni faktor üüretmäk-terbietmäk projesin ilerletmesindä, angısının baş neeti ölä üüretmää hem terbietmää üürenicileri, ki onnar büüdükçä kendi kişiliini bu dünnedä bilsinnär, duysunnar, annasinnar, üüsek morallı insan olarak.

Başlankı klaslarda uşakların sözü läözüm ilerlesin, leksikası genişlensin, zenginnesin. Bu üzerä üüredicinin-üürenicinin çalışmasında söz ilerlemesi (komunikativ kompetenşiyası) önemni iştir.

Gagauz dilinin neetlerini oluşturmaa deyni läözüm bu davaları çözmäa:

- Programaya görä gagauz hem dünnä literatürandan yaratmaları okumaa.
- Üürenicilär becersinnär dooru, demekli okumaa teksti, onun içindekiliini annamaa.
- Kendibaşına yaratmaları okumaa.
- Okumakta lafin paahlılını annamaa.
- Bütündän estetika tarafıdan teksti annamaa.
- Sözlüşmektä, seslemektä, lafetmektä, okumakta, yazmakta üürenicilerin bilgilerini, becermeklerini ilerletmäa.
- Leksika tarafıdan üürenicilerin sözlünü zenginnetmäa.
- Bilgilär, angıları gösterelär, nicä dildä Gagauz halkın hem başka da Moldovada yaşayan halklarını storiyasınan, adetlerinnän hem kulturasınan sıkı baalantılar var.

Gagauz dilin hem literaturanın üürenmesindä genel neeti buydur:

„İlerletmää üürenicilerin baalantılı sözünü, taa ii düzmää onnarın söz kompetençiyasını, üüreniciyä komunikativ yolunu vermää”.

Başka laflaneni (2019y) kurikulumun istediklerine göre üüretmäk proçesin düzülmesindä, oluşturmada hem üüsek morallı kişilik terbiyetmesindä **ilerletmäk – liniyalprintipi** taauygun, taaönemli. Bölä printipın strukturası verer kolaylık sırada, sistemada dilin düzülmesinnän tanışmaa.

I-nci klaslarda gagauz dilinin üüretmesi geçer I-IV klaslara deyni eni (2019y) kurikulumuma göre (B. Stoletneaia, E. Kılçık, M. Jekova), Kişinäu, 2019) hem üüretmäk-metodika kompleksinä göre:

- a) “Ana dili” (eni üürenmäk kiyadı: (A. Stoletneaia, Ülä Beleançiu) Kişinäu, 2019);
Üüredicilerin dikatna! 1-ci semestrada uşaklar sade komunikativ kompetençiyasını ilerledelär, verili sözleşmäk temalarına göre.
- b) “Ana dili” (1-nci klas için üürediciya kiyat: metodika teklifleri, Vera Kuleva, Lübov Vornikiva, Komrat, 2010). Bu kiyat teklif ediler, nicä bir ek materialı gibi. Üüredicilär bu kiyatta bulacaklar ölä materialları, ölä yaratmaları angıları yardım edecekler pedagoğa taa dolu hem kaliteli kurikulumunu speçifika kompetençiyalarını tamannamaa.
- c) “Artık kendim okuyêrım” (okumak kiyadı II-ci yarıyıllık için Chişinäu, 2006);
- d) Resimni gagauz alfabeti,
- e) Resimni sözlük,

Ek literatura:

- “Benim ilk kiyadım”, Hrestomatiya uşak başçalarına hem küçüklerä deyni, Konstantin Vasilioglu, Chişinäu „Ştiința”, 1997.
- “Benim sevgili dostlarım” (Todur Mariniglu, Chişinäu, 2013).

Gaguz dili II-nci klasta gagauz dilinin üüretmesi geçer I-IV klaslara deyni eni (2019y) kurikulumuma göre (A. Stoletneaia, E. Kılçık, M. Jekova), Kişinäu, 2019) hem “Ana dili” kiyadına göre (A. Stoletneaia, E. Kılçık Chişinäu, Ştiința, 2019). Kiyat düzülü intigrir formasında. Ek literatura: “Sızıntıcık”, hrestomatiya 1-2 klaslar için, Chişinäu „Ştiința”, 1997; “Okumak kiyadı”, birinci klasta dış okumakları için, T. Marinoglu, Chişinäu „Ştiința”, 1997.

III-ncü klasta gagauz dilinin üüretmesi geçer I-IV klaslara deyni eni (2019y) kurikulumuma göre (A. Stoletneaia, E. Kılçık, M. Jekova, Kişinäu, 2019) hem "Ana dili hem literatura okumakları" 3-cü klaslarına deyni üürenmäk kiyadına göre (K.Vasilioglu, A. Stoletneaia, Chişinäu, Ştiința, 2016). Ek literatura “Okumak kiyadı” 2-nci hem 3-ncü klaslarda dış okumakları için, Mina Kösä, Chişinäu „Ştiința”, 1997.

IV-cü klasların III-ncü klasta gagauz dilinin üüretmesi geçer I-IV klaslara deyni eni (2019y) kurikulumuma göre (A. Stoletneaia, E. Kılçık, M. Jekova, Kişinäu, 2019) hem da "Ana dili" gagauz dokuzyılık şolanın 4-ncü klaslarına deyni üürenmäk kiyadına göre (K.Vasilioglu, A. Stoletneaia, Ştiința, 2013) hem “Ana dili literatura okumakları” okumak kiyadına göre (K. Vasilioglu, A. Stoletneyä, Ştiința 2017).

Praktika işlerini tamannamak için III-IV klaslara deyni diktant toplumunu olur

kullanmaa (G.Sirkeli, Komrat, 2002) hem da “Masallar, uygun sözlär, bilmeycelär Konstantin Vasilioglu, Chişinău „Ştiinţa”, 2002. Hem da G. Sirkeli hazırladı taa bir diktant toplumunu. Eni diktant toplumu kurikulumu göre hem gramatika materiallarının temelindä kurulu. I-IV klaslarda yazı işleri:

1. Kontrol diktantını;
2. Hazırlama (üüretmä) diktantını;
3. Ayırılma diktantını;
4. Yaratmalı diktantını (hem onun türlü variantlarını);
5. Serbest diktantını;
6. Laflardan diktantını (hem onun variantlarını).

Teklif edilän toplumunda herbir yazı işlerine çok meraklı örneklär gösterili. Var umudumuz, ki üüredicilär läazımını materialları burada bulurlar. Bu material tiparlandı “Gagauz dili hem literatūra” bilim-metodika derginin (jurnalın) sayfalarında.

Metodika uurunda üüredicilerä yardımcı olmak için bir Gid (1-4 klaslar,) eni (2019 y) kurikulumu göre, tiparlandı (A. Stoletneia, E. Kılçık, M. Jekova Kişinêu, 2018).

Moldovanın şkolalarında artık uygulandı bir eni sistema: testlemäk, demäk, üürenicilerin bir belliedili üüretmök periodunda bilgi hem becermök uurun bellietmesi hem kantarlamak forması. Testlemeyi efektif hem kaliteli geçirmää deyni, üüredicilerä teklif ediler kullansınar “4-ncü klasların üürenicilerine deyni testlemök içindekiliin programası” (Cartier, 2003), “2002-2003 üüretmök yılında 4-cü klasların üürenicilerine deyni testlemök içindekiliin programasını” (Kişinêu, 2003) hem “Üüretmök çıkışların kantarlaması” (metodika teklifleri, Adrian Stoyka hem Simion Musteaţă, Kişinêu, 2001).

Taa üüsek uurda 4 klasta son testlemök için hazırlanmaa deyni üüredicilär “Gagauz dili hem literatūra” (IV-üncü klaslarda testlemök için Programa) kullana bilirlär, Chişinêu, 2013.

Gimnaziya klasları

Gagauz dilinin hem literaturasının üüretmök/üürenmök proşesinin baş neeti, ki etişmää Moldovadakı hem Evropadakı üüretmök/üürenmök uurlarına, tamannamaa gagauz dilinin standartlarını. Bu distiplinanın konşepşiyasında isteniler, ki ana dili üürenilsin diil sade orfografiya kurallarını bilmök için, ama taa çok sözleşmök için, taa çok sözü kullanmak için. Gagauz dili hem literatūra läazım üürenilsin ölä, ki olsun nicä kullanmaa onu praktika işlerinde, yaşamanın herbir situatşiyasında.

Biliner, ki ana dili herkerä verer temel bilgilär okulun öbür distiplinalarını üürenmök için, deyecez, kendi ana dilini bilmediynän, kendi halkının adetlerini, istoriyasını, özelliklerini annamadynan, başka distiplinaları (istoriya, modern dillär, romun dili, rus dili) okulcular üürenämeyeceklär.

Onun için dä ana dilinin üürenilmesindä te bu kompetenşiyaları kurmalıyız, nicä: ***serbest hem kolay sözleşmök, annamak, becermök eni bilgileri üürenmää hem onnari praktika işlerinde kullanmaa, lingvistika kompetenşiyaları, kultura hem etiket kompetenşiyaları.*** Bu kompetenşiyalar hepsi tamannanar sa, ozaman üürenicilär kolay bileceklär hem annayaceklar başka halkların da istoriyasını, onnarın çekilmesini, gelmesini, yaraştraceklar Moldovada yaşayan halkların dilini, özelliklerini, adetlerini, etiket

normalarını, yaşatıraceklar onnarın giimnerini, folklorunu, literatura yaratmalarını kendi halk giimnerinnän, ana dilinin folklorunnan hem literatura yaratmalarınnan.

Orta klaslarda çekediler üürenmää gagauz dilinin hem literaturanın sistematik kursu.

V-nci klaslarda “Gagauz dili hem literatura” predmetin *eni (2019 y)* kurikulumuna görä (A. Stoletneaia, A. Sukman, L. Üsümbeli, O. Konstantinova, Kişinêu, 2019)hem "Gagauz dili hem literatura" V-ci klaslara deyni (I. Baboglu, İ Bankova, A. Stoletneyä, K. Vasilioglu N. Baboglu, Kişinäu, Ştiința, 2015) üüretmäk kiyadına görä.Predmet verilecek intigrir formasında.

VI-nci klaslarda gagauz dili üürenilecek V –IX klaslarına deyni “Gagauz dili hem literatura” kurikulumuna görä (eni işlendirili variant) (A. Stoletneyä, M. Mavrodi, O. Uzun, L. Pavlioglu, E. Kılçık, G. Sirkeli, Kişinäu, 2010) hem ana dilindä üürenän 6-ncı klaslara deyni üürenmäk kiyadına görä (İ. Bankova, A. Stoletneyä, İ. Baboglu, K. Vasilioglu, N. Baboglu, Chişinäu, 2017).

VII-nci klas. Ana dili üürenilecek V –IX klaslarına deyni “Gagauz dili hem literatura” kurikulumuna görä (eni işlendirili variant) (A. Stoletneyä, M. Mavrodi, O. Uzun, L. Pavlioglu, E. Kılçık, G. Sirkeli Kişinäu, 2010) hem “Gagauz dili hem literatura okumakları” 7-nci klas için (İ. Bankova, A. Stoletnäya, N. Baboglu, İ. Baboglu, K. Vasilioglu, Chişinäu, 2018) üürenmäk kiyadına görä.

VIII-inci klas. Ana dili üürenilecek V –IX klaslarına deyni “Gagauz dili hem literatura” kurikulumuna görä (eni işlendirili variant) (A. Stoletneyä, M. Mavrodi, O. Uzun, L. Pavlioglu, E. Kılçık, G. Sirkeli, Kişinäu, 2010) hem “Gagauz dili hem literatura” 8-nci klaslar için (İ. Bankova, A. Stoletneyä, İ. Baboglu, N. Baboglu, K. Vasilioglu, Chişinäu, 2017) üüretmäk kiyadına görä.

IX-uncu klas. Ana dili üürenilecek V –IX klaslarına deyni “Gagauz dili hem literatura” kurikulumuna görä (eni işlendirili variant) (A. Stoletneyä, M. Mavrodi, O. Uzun, L. Pavlioglu, E. Kılçık, G. Sirkeli, Kişinäu, 2010) hem "Gagauz dili hem literatura IX-ncu klaslar için" (İ.Baboglu, İ. Bankova, A. Stoletneyä, K. Vasilioglu, N. Baboglu, Kişinäu, 2016) üürenmäk kiyadına görä.

2019 y. “Gagauz dili hem literatura” predmetin kurikulumuna görä bir da GİD tiparlanacak.

Modernizat edili kurikulumuna görä metodika uurunda üüredicilerä yardımcı olmak için bir GİD gagauz dili hem literatura (6-9 klaslar) tipardan çıkacak.

Bundan kaarä, eklenti gibi, V-IX klaslara deyni diktant toplumu var (avtorlar İ. Bankova, T. Marinoglu). Tekstlerä deyni düşünölmüş hem interesli dava sisteması verecek kolaylık materialı tekrarlamaa, bütünneştirmää hem üürenicilerin sözünü zenginettmää.

Lığey klasları.

X klas.

„Gagauz dili hem literatura” predmeti *eni (2019 y)* X,XI hem XII-ci liğey kl. kurikulumuna görä(A. Stoletneaia, A. Sukman, L. Üsümbeli, O. Konstsntinova, Kişinêu 2019) bir predmet gibi üürenilecek. Eni kiyat “Gagauz dili hem literatura”, 10 klas (A. Stoletneaia, E. Kılçık, L. Üsümbeli, M. Çernioglo, S. Todorova, N. Kravçova, Komrat,

2018) kullanılacak. “Gagauz dili hem literatura” predmeti integrir formasında verilecek. Kurikulunmam barabar bir da GİG tiparlanacak.

Üüretmäk plannarında gagauz dili hem gagauz literatura ana dili hem ana literaturası gibi verilerlä. Bu taraftan dili hem literaturayı üüretmää ana dilindä büyük **komunikativ rolü var**, neçinki üürenicilär **läözüm dooru hem gözäl lafetsinnär, türlü-türlü literatura kolaylıklarını, lafçevirtmelerini hem orfografiya kurallarını dooru kullanarak**.

Gagauz literaturasında üüretmää deyni, artistik yaratmaları aşaadakı printiplerä görä ayırıldılar:

- lişeyistlerin yaşlarına görä;
- artistik yaratmaların tematikasına görä;
- tekstin üüsek ruhlu hem üüsek estetika uurlu paalılına görä.

XI-XII-ci lişey klaslarında gagauz dilini hem literaturayı läözüm üüretmää X-XII lişey klaslarına deyni “Gagauz dili hem literatura” eni işlenmiş kurikulumuna görä (A. Stoletneyä, M. Mavrodi, O. Uzun, L. Pavlioglu, E. Kılçık, G. Sirkeli, Kişinä, 2010) hem üüretmäk kiyadına görä “Gagauz dili hem literatura” 11 kl. (A. Stoletneaia, E. Kılçık, L. Üsümbeli, M. Çernioglo, S. Todorova, N. Kravçova, Komrat, 2018).

12 kl. “Gagauz dili hem literatura” kiyadı (A. Stoletneaia, E. Kılçık, L. Üsümbeli, M. Çernioglo, S. Todorova, N. Kravçova, Komrat, 2019) kullanılacak.

Tipardan çıktılar üç eni hrestomatiya, neredä enilenmiş kurikuluma görä gagauz yazıcıların yaratmaları dizili. Hrestomatiyaları Bilim araştırmaları hem metodika işleri merkezin işçileri hazırladılar:

1. “Gagauz literaturası” (hrestomatiya 10 klas için, Komrat, 2012);
2. “Gagauz literaturası” (hrestomatiya 11 klas için, Komrat, 2012);
3. “Gagauz literaturası” (hrestomatiya 12 klas için, Komrat, 2012);

2019 yılında tiparlandı GİD “Gagauz dili hem literatura” lişey klaslarına deyni, angısı yardım edecek üüredicilerä eni (2019y.) kurikulumu tamannamaa, üürenicilerin da lingvistika bilgilerin sistema temelindä fikirini hem sözüni maksimal ilerletmää.

Eni tiparlandı “Gagauz dilindä kontrol işleri” 10-ncu – 12-nci klaslara deyni. (avtorlar: A. A. Germek, İ D. Bankova, S. İ. Germek). Bu toplum lişey klaslarında yardımcı olabilir üüredicilerä kantarlamaa üürenicilerin bilgilerini.

Taa üüsek uurda lişeyistleri ekzamen için hazırlamaa deyni üüredicilär “Gagauz dili hem literatura” (bakalavra için ekzamenin programasını) kullana bilirlär, Chişinêu, 2008.

Nota: Eer varsaydı klasta uşaklar, kimä läözüm maasuz individualca (ayırı) çalışmaklar, üüredici kendi predmetin kurikulumunu uydurêr/alıştırêr üürenicinin individual istediklerinä görä, sora da ona görä individual üüretmäk planı kurêr (“Üüretim ders planı” , Kişinêu, 2013).

„GAGAUZ HALKIN İSTORİYASI, KULTURASI HEM ADETLERİ”

Artık, biliner ki, 1-9 klaslarına deyni üüretmäk plannarında taa bir predmet peydalandı „Gagauz halkın istoriyası, kulturası hem adetleri”. Üüretmäk plannarına görä predmetin üürenmesinä 1 saat haftada veriler. Başlankı klaslarda bu predmet üürenilecek „Gagauz halkın istoriyası, kulturası hem adetleri” 1-4 klaslara deyni eni (2019y) kurikulumuna görä

(A. Stoletneaia, E. Kılçık, M. Jekova, Kişinău, 2018)hem mutlak gagauz dilindä.. Kurikulum kuruldu eni istediklerä görä: „subkompetençiyaları” sözün erinä „kompetençiya birimneri” termini kullanılêr.

Bu kursun neeti – kompleksli, sistemni aaraştırmaa halkın kulturasını, angısı yaşêêr Moldovada. Aaraştırılacaklar adetlär, sıralar, inanmaklar (din), yaşamak zanaatları, becermeklär, türlü incäzanaatlar, halk yaratmaları, istoriya, bizi saran tabiat, halkın psikologiyası, dünneyi tanınması.

Tipardan eni çıktı 1-4 klaslar için üürenmäk kiyatları. Onnarı üüredicilär esaba alırlar.

Kurikuluma görä tipardan çıktı 1-4 klaslara deyni “Gagauz halkın istoriyası, kulturası hem adetleri”) predmetini çözmäk için bir Gid. Bu diil kendibaşına bir kiyat, ama kurikulumnan barabar. GİDin (Gid I– IV klaslara, eni (2018y kurikulumu görä) sayfalarında metodika uurunda üüredicilär, taa başarılı kurikulumu tamannamak için, yardım bulurlar.

GAGUZ DİLİNDÄ HEM LİTERATURADA ÜÜRETMÄK HEM KANTARLAMAK İÇİN TEKLİFLÄR

Üüredicilärkendiişiniläüzımdoorultsunnar:

- ✚ Derindänüürenmääenilenmiş: doorudulmuş hem doldurulmuş “Gaguz dilinin orfografiya hem punktuatıya kurallarını” (2014 yıl);
- ✚ metodika tekliflerini dikatlı hem derindän üürenmää hem kullanmaa küçük klaslarda, gimnaziyada hem lişeylerdä;
- ✚ eni kiyatların “Gagauz dili hem literatura” ana dilindä 5-nci klasa deyni (İ. Baboglu, İ.Bankova, A. Stoletneyä, K. Vasilioglu, N. Baboglu, Ştiința, 2015), “Gagauz dili hem literatura” ana dilindä 9-ncu klasa deyni (İ.Bankova,İ. Baboglu, A. Stoletneyä, K. Vasilioglu, N. Baboglu, Ştiința, 2016),ana dilindä 6-ncı klasa deyni (İ.Bankova,İ. Baboglu, A. Stoletneyä, K. Vasilioglu, N. Baboglu, Ştiința, 2017), "Ana dili" 1-ci klaslara deyni üürenmäk kiyadını (A. Stoletneaia, İulia Beleaçiuk, Ştiința, 2019), “Ana dili” 2-ci klaslara deyni üürenmäk kiyadını A. Stoletneyä, E. Kılçık, Ştiința, 2019), “Ana dili hem literatura okumakları” 3-cü klasa deyni (K.Vasilioglu, A. Stoletneyä, Ştiința, 2016) Ana dili hem literatura okumakları” 4-cü klasa deyni (K.Vasilioglu, A. Stoletneyä, Ştiința, 2017) içindeliklerini hertarafça üürenmää, Hesaba almaa, ki bu klaslarda ana dili hem okumak integrir predmetı gibi üürenilecek;
- ✚ başarıların kriteriyaları. Gagauz dili 1-nci hem 2-nci klaslar deyni “Metodologia privindimplementarea evaluarii criteriale prin descriptori în clasele I-II, 2016” o sayfalarını, neredä gagauz dili için yazılı, dikatlı okumaa;
- ✚ kendibaşına sistemalı çalışmaa, metodika tarafından kendi bilgilerini taa üüsek uura kaldırmaa. (Bilim-metodika jurnalı “Gagauz dili hem literatura” Komrat, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018 üüredicilerä yardımcı olabilir);
- ✚ üürenicilerin genel söz becermeklerini (komunikativ kompetençiyasını) hem sınışlarını ilerletmää;
- ✚ zenginletmää şkolacıların sözlüünü, herbir taraftan ilerletmää onnarın sözünü;
- ✚ dil teoriyasında derin bilgi uşaklara vermää, ki onnar gagauz dilinin strukturasını, gramatikasını bilsinnär da dooru yazmaa becersinnär.

Kontrol formasında hem bilgileri notalamakta üüredici aşıada gösterilän notalamak tiplerini kullanabilir:

- öncä kontrol etmäk, ki bilmää üürenicilerin bilgi uurunu hem söz kulturasını;
- üüretmenin bitki etasında kontrol etmää (toplam kantarlaması semestronun sonunda, kontrol işleri yılın bitkisindä).

Son kantarlamak işlerin sayısı

<i>İşlerin çeşitleri</i>	<i>V klas</i>	<i>VI klas</i>	<i>VII klas</i>	<i>VIII klas</i>	<i>IX klas</i>
<i>Diktant</i>	3	2	2	2	2
<i>Takrir</i>	2	1	2	2	2
<i>Yaratma</i>	2	1	2	2	2
<i>Test</i>	4	2	3	2	2

Bu kontrol işlerin sayısı kararlandı üüredicilerin teklifinä görä.

X-XII klaslarda – *gumanitar profili*: 4 yaratma üürenicilär klasta yazêrlar, 3 – dä evdä.

X-XII klaslarda – *real profili*: 3 yaratma üürenicilär klasta yazêrlar, 2 – dä evdä.

Nota 1. Derginin (jurnalın) (5-12 klaslar) sayfalarında gagauz dili hem literatūra bir sayfada yazılacak: “*Gagauz dili hem literatūra*” (predmetin dolu adı). Derginin (jurnalın) saa tarafı temalara görä doldurulacak. Örnek: sentäbrinin 5-şi (gagauz dili uroo), saa tarafta – dil teması; sentäbrinin 7-si (gagauz literatūra uroo), hep o saa tarafında – literatūra teması ilerlederiz hep bu türlü. Sonunda nota kurallara görä koyulacak – bir toplam notası.

Üüredici kantarlamak işlerin götürülmesini başlankı klaslarda

(*İNSTRUKȚIYA* klasın dergisini kullanmak (eklenti, bakannın izini 842 nr. 03.07.2019))

Nota 3. Başlankı klaslarda üüredicilär läözüm bilsinnär, ki 1-4 klaslarda plannanmış uroon 80 % işi urokta tamannansın läözüm, kalan 20 % da ev işi gibi verilsin.

Üüredici var nicä ayırsın o üüretim tehnologiyalarını, angıları läözüm uysunnar uroon neetlerini tamannamaa hem gagauz dilini taa üüsek uura kaldırmaa deyni.

DİKAT! (5-ci kl. işleyän üüredicilär için)

5-ci klaslarda, sentäbri-oktäbri aylarında 2019 y., notalamak sistemasının adoptaşıya proşesini kolaylaştırmaa deyni, kantarlamak-notalamak eniyçä yapılacak. O geçirilecek kriterial kantarlamak-notalamak formasında, nezaman üüretim hem kantarlamak-notalamak düzüler kriteriyaların hem deskriptorların yardımınnan.

Sentäbri-oktäbri aylarında:

1.1 Uşakların üürenmäk uuraşımı hem da şkola rezulttları **kantarlanacak notasız** (nota koyulmayacak), kullanılacak kriteriyalar kantarlanması, deskriptorlar hem da başarı kaliteleri.

- 1.2 Üredicilär läözım annatsınnr hem da açıklasınnr ürenicilerä ne o nota hem da ne o deskriptor (kaliteli kantarlamak-notalamak) onnarın annamasını, faydasını. Bu hazırlayacak ürenicileri taa kolay kantarlamakta nota formasına geçmää.
- 1.3 Üredicilär anaları-bobaları haberlerlär eni notalamak sistemasının speşifikası için hem da onnarın pay almasının önemniini bu geçiş etasında, açıklêrlar.

Cizeriz. ki 5-ci klasta, I-ci semestrada teklif ederiz notaları “1”-än – “4”-dän ev işi için koyulmasın.

Dikat! Beřinci klasta son kotrol işindä kabledilmiş “1”-än “4”-än, notalar şkola dergisinä koyulmayacak. Üredici enidän kurêr bir plan, sora da 1-2 haftanın çerçevisinde hazırlêr eni bir test, o läözım olsun geçirilmiş testin uurunda (diil taa zor). Hem da ürenici, angısı yoktu urokta, son notalamak testi yazarkan, başka, belli edili bir datada, testi yazabilecek.

Anna STOLETNEAIA,
Gagauziyanın Genel Üretim Müdürlüü, baş uzmanı